

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind unele măsuri pentru consolidarea capacității instituționale a Autorității Vamale Române, reorganizarea activității acesteia precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Având în vedere necesitatea asigurării securizării frontierei externe a României, respectiv a Uniunii Europene și pentru combaterea eficientă a comerțului ilegal, asigurând totodată facilitarea activităților economice legitime.

Ținând cont de fenomenele infracționale complexe (contrabanda, fraudă vamală și fiscală) care se manifestă la nivel global și care constituie o amenințare permanentă pentru mediul concurențial al pieței legale, interne și europene, de natură să afecteze substanțial bugetul de stat consolidat al României și implicit interesele financiare ale Uniunii Europene dar și de faptul că aceste fenomene infracționale cauzează pierderi financiare importante, care se datorează sustragerii de la controlul vamal, neachitării taxelor vamale, a altor taxe datorate la import, inclusiv a taxei pe valoarea adăugată (TVA) și a accizelor.

Reținând faptul că una dintre direcțiile de acțiune pentru asigurarea securității naționale prevăzute în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 22/2020, este reprezentată de realizarea infrastructurii necesare pentru digitalizarea României, context în care, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/29.11.2023 privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui hub financiar la nivelul Ministerului Finanțelor, au fost instituite măsuri pentru implementarea proiectelor de digitalizare, Autoritatea Vamală Română, prin „S.I.I.V. - Sistemul informatic integrat vamal” fiind parte a acestui sistem informatic și totodată, prin reforma 2 din Pilonul III, componenta C8 din cadrul Planului național de redresare și reziliență se abordează nevoia urgentă de modernizare a sistemului vamal și implementare a vămii electronice.

Ținând cont de existența riscului ca jaloanele privind modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice să nu fie atinse în anul 2024, ceea ce va afecta îndeplinirea Țintelor finale stabilite prin PNRR și absoorbția sumelor alocate României din acest program, cu consecința neîndeplinirii dezideratelor privind consolidarea instituțională și a veniturilor colectate la bugetul de stat.

Ținând cont că dezvoltarea și operaționalizarea sistemelor informatice ale autorității vamale în conformitate cu cerințele Codului vamal al Uniunii, coroborate cu reorientarea activității de vămuire către mediul electronic și reducerea barierelor birocratice, concomitent cu simplificarea formalităților vamale, necesită îmbunătățirea coordonării implementării proiectelor de digitalizare în vederea accelerării finalizării acestora.

Întrucât nevoia de operaționalizare a unor structuri vamale, prin raportare la contextul internațional generat de agresiunea militară a Rusiei în Ucraina, impune suplimentarea de personal și dotarea acestuia, în regim de urgență, cu stații de lucru și alte echipamente auxiliare necesare desfășurării activității vamale.

Deoarece încetarea motivului care a stat la baza adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2022 privind unele măsuri pentru creșterea capacității de control la frontieră a Autorității Vamale Române, aprobată prin Legea nr. 1/2024 și, implicit, a suplimentării cu un număr de 324 de posturi pe perioadă determinată, nu va genera imediat și obligatoriu revenirea fluxurilor de mărfuri la nivelul anterior conflictului armat, iar desființarea celor 324 de posturi va crea vulnerabilități în ceea ce privește securizarea frontierei externe a UE și combaterea fenomenului de contrabandă.

Ținând cont că activitatea specifică desfășurată de către personalul vamal este similară cu cea a personalului încadrat în instituțiile din sistemul de ordine publică și securitate națională, personalul vamal beneficiind, potrivit Codului vamal al României, inclusiv de ocrotirea specială prevăzută de lege pentru ofițerii de poliție în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și de dreptul de a purta și a face uz de armă, în conformitate cu normele legale privind regimul armelor și al munițiilor, se impune stabilirea unui cadru legal special al raporturilor de serviciu și un management al carierei corespunzător.

Văzând obligația instituită prin art. XII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru modificarea art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 191/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, este necesară reglementarea urgentă a normelor care să permită organizarea și dezvoltarea carierei personalului cu statut special, lipsa unei asemenea reglementări ducând la imposibilitatea recrutării personalului vamal, implicit crearea de vulnerabilități suplimentare în ceea ce privește securizarea frontierei externe a UE, combaterea fenomenului de contrabandă și îndeplinirea responsabilităților și misiunii stabilite prin Sistemul național RO e-Sigiliu.

Ținând cont că activitatea specifică desfășurată de către personalul vamal este similară cu cea a personalului încadrat în instituțiile din sistemul de ordine publică și securitate națională, personalul vamal beneficiind, potrivit Codului vamal al României, inclusiv de ocrotirea specială prevăzută de lege pentru ofițerii de poliție în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și de dreptul de a purta și a face uz de armă, în conformitate cu normele legale privind regimul armelor și al munițiilor, se impune stabilirea unui cadru legal special al raporturilor de serviciu și un management al carierei corespunzător.

Având în vedere că punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției și de gestionare eficientă a riscurilor generate de comportamente lipsite de integritate a personalului vamal, necesită instituirea unor măsuri ferme de prevenire și descurajare a faptelor de corupție și a abaterilor de la codul de conduită, precum și conferirea unor competențe specifice structurii de integritate din cadrul autorității vamale în vederea verificării modului de respectare de către personalul vamal a măsurilor instituite,

În contextul instalării sistemelor de scanare de ultimă generație și văzând lipsa facilităților de control cu care se confruntă birourile vamale în care se desfășoară procesul de vămuire, în vederea creșterii gradului de securizare a frontierei externe a UE și consolidarea capacității de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere și a fraudelor vamale și fiscale, este esențială clasificarea birourilor/punctelor vamale din punctele de trecere a frontierei cu țările non-UE în funcție de riscul vamal și/sau fiscal precum și dezvoltarea infrastructurii specifice activității vamale, în principal pentru partea de construcții civile și instalații aferente, sisteme rutiere și piste de control vamal, depozite, hale de control, dotări cu echipamente specifice.

În considerarea faptului că toate aceste elemente constituie o situație de urgență și vizează un interes public și strategic și constituie premisele unei situații extraordinare a cărei reglementare nu poate fi amânată și care impune adoptarea de măsuri imediate în vederea stabilirii cadrului normativ adecvat și că neadoptarea acestor măsuri ar avea consecințe negative asupra gradului de securizare a frontierei externe a UE și a capacității de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere și fraudelor vamale și fiscale

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,
Guvernul României adoptă prezenta Ordonanță de Urgență:

Art. I Legea nr. 268/2021 pentru înființarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1077 din 10 noiembrie 2021, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Autoritatea este condusă de un președinte, cu rang de secretar de stat, numit și eliberat din funcție prin decizie a prim-ministrului, la propunerea ministrului finanțelor, ajutat de doi vicepreședinți, cu rang de subsecretar de stat, numiți și eliberați din funcție prin decizie a prim-ministrului, la propunerea ministrului finanțelor.”

2. La articolul 6, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Achizițiile de echipamente, bunuri și servicii din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor necesare Autorității, se realizează de către Ministerul Finanțelor, punându-se la dispoziția acestuia cu titlu gratuit, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2017 privind înființarea Centrului Național pentru Informații Financiare, aprobată cu completări prin Legea nr. 99/2018, cu completările ulterioare, cu excepția programelor informatice pentru structurile suport și a echipamentelor și dotărilor de tehnică de calcul.

Art. II (1) Organizarea, modul de funcționare, numărul de posturi al Autorității Vamale Române, denumită în continuare Autoritatea, precum și alte aspecte determinate de aplicarea măsurilor de reorganizare prevăzute de prezenta ordonanță de urgență se reglementează prin hotărâre a Guvernului în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Încadrarea personalului Autorității în numărul maxim de posturi aprobat și în noua structură organizatorică se face în termenele și cu respectarea condițiilor prevăzute de legislația în vigoare.

Art. III Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial nr. 555 din 5 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. La articolul 380, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cadrul structurilor prevăzute la alin. (1) lit. e) și f) pot beneficia de statute speciale și funcționarii publici care îndeplinesc activitățile prevăzute la art. 370 alin. (2).”

2. La articolul 380, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) În cazul statutelor speciale aplicabile serviciilor diplomatice și consulare, instituțiilor din sistemul de ordine publică și securitate națională și structurilor vamale, dispozițiile speciale pot reglementa, pe lângă aspectele prevăzute la alin. (4), și:

a) cadrul legal special al raporturilor de serviciu;

b) managementul carierei;

c) regimul răspunderii administrative și mecanismele instituționale specifice de aplicare;

d) gestiunea funcțiilor publice;

e) mecanismele specifice care să asigure participarea funcționarilor publici la procesul decizional, prin aplicarea dispozițiilor privind constituirea comisiilor paritare și încheierea acordurilor colective.”

Art. IV Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2004 privind Statutul personalului vamal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 23 martie 2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 243/2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se

completează, după cum urmează:

1. După articolul 3, se introduc două noi articole, articolul 3¹ și articolul 3², cu următorul cuprins:
„Art. 3¹ Ocuparea prin concurs a funcțiilor publice cu statut special din cadrul Autorității Vamale Române, aparat central și structuri teritoriale, se face potrivit Regulamentului prevăzut în Anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență.

Art. 3² (1) Prin excepție de la art. 3¹, ocuparea funcțiilor publice cu statut special se poate face prin încadrarea absolvenților studiilor universitare de licență în domeniul vamal, organizate de instituții de învățământ superior.

(2) Normele privind stabilirea condițiilor de înscriere la concursul pentru admiterea la programul de studii universitare de licență în domeniul vamal, drepturile și obligațiile candidaților admiși în program, precum și încadrarea absolvenților, se aprobă prin hotărâre a Guvernului României în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentului act normativ.”

Art. V (1) Posturile înființate la nivelul Autorității, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2022 privind unele măsuri pentru creșterea capacității de control la frontieră a Autorității Vamale Române, aprobată prin Legea nr. 1/2024, se stabilesc ca posturi pe perioadă nedeterminată.

(2) Titularii posturilor prevăzute la alin. (1) vor fi numiți în funcția publică cu statut special, pe perioadă nedeterminată, prin ordin al președintelui Autorității.

Art. VI (1) Personalul vamal cu atribuții în domeniul supravegherii și controlului vamal are obligația de a declara, la începerea activității, sumele și valorile avute asupra sa, în bagajele, sau în vehiculul utilizat de acesta.

(2) Structura de integritate din cadrul Autorității are dreptul de a verifica realitatea/conformitatea declarației prevăzute la alin. (1) cu sumele și valorile avute asupra sa, de către personalul vamal, precum și în bagajele, sau în vehiculul utilizat de acesta.

(3) Prin excepție de la prevederile art. 493 alin. (1) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, refuzul sau sustragerea personalului vamal prevăzut la alin. (1) de la efectuarea controlului, constituie abatere disciplinară gravă și se sancționează cu destituirea din funcția publică. În cazul în care există indicii pentru fapte de corupție, sunt sesizate de îndată organele de urmărire penală.

(4) Procedura de declarare, de control, de sancționare, precum și personalul vamal căruia i se adresează, se stabilesc prin ordin al președintelui Autorității în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. VII (1) Pentru personalul Autorității, constituie abatere disciplinară consumul de alcool sau de substanțe stupefiante sau psihotrope în timpul programului de lucru sau prezența la locul de muncă în stare de ebrietate sau sub influența substanțelor stupefiante sau psihotrope.

(2) Personalul Autorității cu atribuții în domeniul verificărilor de integritate sau în domeniul securității și sănătății în muncă are dreptul de a verifica respectarea obligației prevăzute la alin. (1). În exercitarea acestor atribuții pot fi folosite aparate pentru testarea concentrației de alcool și a substanțelor psihotrope.

(3) Refuzul sau sustragerea personalului de la efectuarea verificării prevăzute la alin. (2) constituie abatere disciplinară și atrage răspunderea administrativ - disciplinară a acestora, în condițiile Codului administrativ.

(4) Procedura de verificare se stabilește prin ordin al președintelui Autorității în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. VIII (1) În vederea aplicării dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2004 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 243/2004, cu modificările și completările ulterioare, testarea psihologica are loc în condițiile prevăzute de anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.

355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare și constă în două tipuri de evaluări:

a) evaluarea psihologică complexă: care vizează nivelul cognitiv și nivelul de maturitate socio-afectivă/stabilitate emoțională, conștiinciozitatea și rezistența la stres;

b) evaluarea psihologică a integrității: care vizează tendința către comportamente care pot afecta integritatea.

(2) Evaluarea psihologică în vederea ocupării funcțiilor publice cu statut special din cadrul Autorității se finalizează prin emiterea, în mod distinct, a două avize psihologice: unul care privește evaluarea psihologică complexă a persoanei, cel de-al doilea cu privire la aprecierea nivelului de integritate al acesteia.

Art. IX (1) Se aprobă Programul Multianual de Modernizare și Dezvoltare a Infrastructurii Vamale, denumit în continuare P.M.M.D.I.V., program derulat în perioada 2025-2030, cu o valoare de maxim 1.000.000 mii lei, finanțat de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor. (2) Creditele de angajament și creditele bugetare aferente P.M.M.D.I.V. se prevăd distinct în fișa programului, anexă la bugetul Ministerului Finanțelor.

(3) Obiectivul P.M.M.D.I.V. este de modernizare și dezvoltare a infrastructurii specifice aflate în administrarea Autorității pentru consolidarea capacității instituționale în combaterea fraudelor vamale, evaziunii fiscale, contrabandei, traficului de droguri și/sau de substanțe stupefiante.

(4) Pentru implementarea P.M.M.D.I.V., Autoritatea beneficiază de fonduri din bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor pentru finanțarea documentațiilor tehnico-economice specifice investițiilor publice care se aprobă potrivit prevederilor legale în vigoare.

(5) P.M.M.D.I.V. cuprinde informații referitoare la:

a) datele de identificare ale infrastructurii: clădiri și terenuri, după caz,

b) valoarea estimată a investițiilor, inclusiv TVA,

c) perioada de implementare a investițiilor și

d) alte informații specifice necesare realizării investițiilor.

(6) Prin P.M.M.D.I.V. se implementează trei categorii de investiții:

a) modernizarea/reabilitarea/dezvoltarea bazelor materiale ale birourilor/punctelor vamale și dotarea acestora cu echipamente specifice;

b) spații de control amenajate pentru activitățile specifice birourilor/punctelor vamale;

c) depozite pentru mărfurile/bunurile reținute în vederea confiscării.

(7) P.M.M.D.I.V. se aprobă prin hotărâre a Guvernului României în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. X Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se organizează în cadrul Autorității, Centrul Național de Analiză Imagistică Vamală, structură fără personalitate juridică, având încadrat personal de specialitate, care are drept obiectiv analizarea imaginilor scanate obținute cu ajutorul echipamentelor specifice de scanare, transmise de birourile vamale în vederea asigurării adecvate a activităților specifice de combatere a fraudelor vamale, evaziunii fiscale, contrabandei, traficului de droguri, substanțe stupefiante precum și a altor activități și evenimente specifice.

Art. XI (1) Pentru combaterea activităților ilicite de subevaluare a valorii în vamă a mărfurilor importate, începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, în cadrul Autorității se organizează prin structurile de specialitate, activitatea de control specific pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor importate, desfășurată de inspectorii vamali în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice.

(2) Activitatea de control specific pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor la import este o activitate de control permanentă, strategică care are drept scop stabilirea valorii reale de piață a

mărfurilor importate, în baza căreia se vor stabili taxele vamale la import, precum și alte impozite și taxe datorate bugetului public în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

(3) Fapta inspectorului vamal de a stabili cu intenție valori în vamă subevaluate a mărfurilor la import, urmată de fapte de evaziune fiscală desfășurate ulterior de către contribuabili, constituie infracțiune și se pedepsește în condițiile prevăzute de Codul Penal.

(4) Autoritatea prezintă Ministerului Finanțelor până la data de 25 februarie a fiecărui an pentru anul precedent un Raport Anual de Activitate privind activitatea de control specific a stabilirii valorii în vamă a mărfurilor la import în care sunt prezentate principalele activități de control desfășurate, constatările și recomandări pentru îmbunătățirea acestei activități de control specifice.

(5) Autoritatea este obligată să comunice Agenției Naționale de Administrare Fiscală, săptămânal, pe baza unei proceduri specifice aprobate prin ordin comun al președintelui Autorității și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, constatările privind riscul de subevaluare a valorii în vamă a mărfurilor importate.

Art. XII (1) În vederea combaterii fraudelor vamale și/sau fiscale, Autoritatea accesează, în mod operativ, datele și informațiile deținute de Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, Poliției de Frontieră Române și Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(2) Pentru eficientizarea proceselor de digitalizare în punctele de trecere a frontierei se asigură interoperabilitatea sistemelor vamale cu sistemele informatice specifice Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere și Poliției de Frontieră Române, privind mijloacele de transport și călătorii.

(3) Modalitatea de accesare a datelor și informațiilor prevăzute la alin. (1), precum și realizarea interoperabilității sistemelor se stabilesc pe bază de protocol în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. XIII (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Autoritatea clasifică birourile/punctele vamale din punctele de trecere a frontierei cu țările non-UE în următoarele categorii de birouri/puncte vamale de frontieră:

- a) Birouri/puncte vamale de frontieră cu risc vamal și/sau fiscal ridicat;
- b) Birouri/puncte vamale de frontieră cu risc vamal și/sau fiscal moderat;
- c) Birouri/puncte vamale de frontieră cu risc vamal și/sau fiscal mic.

(2) Criteriile de clasificare a birourilor/punctorilor vamale de frontieră potrivit alin. (1) se face prin hotărâre a Guvernului României în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(3) Birourile/punctele vamale de frontieră cu risc vamal și/sau fiscal ridicat beneficiază de următoarele dotări specifice:

- a) scannere cu raze X pentru camioane, și dacă este cazul, pentru autoturisme;
- b) spații destinate pentru activitatea de control specifică;
- c) spații de depozitare a mărfurilor/bunurilor reținute în vederea confiscării;
- d) echipamente de cântărire specifice a mărfurilor;
- e) camere de supraveghere și camere pentru recunoașterea numerelor de înmatriculare;
- f) alte dotări specifice stabilite prin ordin al președintelui Autorității.

Art. XIV Articolul LVII, secțiunea 2 din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, publicată în Monitorul Oficial al României nr.977 din 27 octombrie 2023, se modifică și va avea următorul cuprins:

1. Alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(10) În aplicarea alin. (5), achiziția Sistemului național RO e-Sigiliu se realizează în comun de către Ministerul Finanțelor, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Autoritatea Vamală Română, cu

respectarea prevederilor art. 44 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare. Finanțarea achiziției se asigură prin bugetele Ministerului Finanțelor, Agenției Naționale de Administrare Fiscală și, respectiv, Autorității Vamale Române, în corelare cu partea de contract care revine spre implementare fiecăreia dintre aceste instituții.”

2. După alineatul (10) se introduc două alineate noi, numerotate (10¹) și (10²) cu următorul cuprins:

„(10¹) La solicitarea Ministerului Finanțelor, Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate organizează și finalizează procedura de atribuire, în numele și pentru instituțiile prevăzute la alin. (10), desfășurând în acest sens, activități de achiziție auxiliare, așa cum sunt definite acestea din urmă la art.3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

(10²) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură, conform competențelor, sprijin tehnic de specialitate în procesul de elaborare a specificațiilor tehnice, la solicitarea autorității contractante care achiziționează Sistemul național RO e-Sigiliu.”

**PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU**